

Collegial=Lidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 47. Den 23de November 1805.

Trykt i Kjøbenhavn hos Directeur Johan Frederik Schulz.

Undertegnede ere Redacteurer, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

Foranstaltning.

Ved Rescripter af 1ste d. M. har det behaget Hs.
Majestæt i Raade at entledige den hidtil værende kongelige Over-Brand- og Vandcommission i Kjøbenhavn fra de Samme paaliggende Pligter, ved indeværende Aars Udgang, og igjen at befale tvende Commissioners Nedsættelse, een for Brandvæsenet og een for Vandvæsenet. Til Medlemmer af Commissionen for Brandvæsenet ere følgende udnævnte: General-Major Peymann, Etatsraad og Politimester Haagen, Brand Major Kirkerup og Raadmand Lund; denne Commission overtager, fra 1ste Januar næste Aar, alle de Pligter, som hidtil ha-

ve paaligget saavel Over-Brand- og Vandcommissionen, for saavidt Brandvæsenet vedkommer, som Brand-Sessionen, i Overeensstemmelse med den under 1ste d. M. udgangne Brandanordnings Bydende. I øvrigt er det de Foransførte paalagt, inden dette Aars Udgang at indkomme med Forslag til en Instrux for Brand-Commissionen, samt med Forestilling om de fornødne Contoir-Betjenters Ansættelse ved Samme, samt med Betænkning, om der, med Hensyn til den nye Brandanordning, skulde være Anledning til at gjøre nogen Forandring i de for Brandmajoren og Vice-Brandmajoren givne Instruxer. Til Medlemmer af Commissionen for Vandvæsenet ere følgende udnævnte: General-Major Peymann, Etatsraad Haagen, Vice-Borgemeester Bech, Professor Warberg og Politimesteren paa Kjøbenhavns Amts Rytterdistrict, Nielsen; denne Commission overtager, fra 1ste Januar næste Aar, alle de Pligter, som hidtil have paaligget saavel Over-Brand- og Vandcommissionen, for saavidt Vandvæsenet betræffer, som den under 24 Juli 1801 nedsatte Commission for Vandvæsenets forbedrede Indretning, hvis Forretninger ogsaa til bemældte Tid ophøre. I øvrigt skulde disse Medlemmer, inden dette Aars Udgang indkomme, med Forslag til en Instrux for Vandcommissionen, samt med Forestilling om de fornødne Contoir-Betjenters Ansættelse ved Samme. Under samme Datum er, igjennem det danske Cancellie,

cellie, udfærdiget et Rescript til den kongelige Brand-Commission af følgende Indhold. "Hs. Majestæt har allernaadigst ladet sig foredrage en af Commissionen, som har været nedsat for at undersøge Adskilligt, Brandsvæsenet vedkommende, indgiven Betænkning om alle ved Brandsvæsenet i Kjøbenhavn befindende Mangler og Forslag til Sammes Istandsættelse.

Efter at have taget denne Sag i næste Overveelse, vil Allersnødestamme, at Brandcommissionen strax paatager sig at foranstalte Manglernes Istandsættelse paa den Maade og i den Orden, som følger:

a. det, som uophødeligt skal iværksættes og fuldbyrdes, er:

1) et bevægeligt Sugeværk, isøbet for det faste Sugeværk, der forhen befandtes ved St. Nicolai Kirke, men som ved Ildbranden i Aaret 1795 er blevet næsten aldeles ubrugeligt;

2) til de i Brandanordningen, §. 37, og den dertil hørende Fortegnelse Litr. A. ommældte offentlige store Sprøiter og Vagtsprøiter, 41 i Tallet, skulle forfærdiges 41 Stykker nye Reserve Slanges:

3) de i Listen Litr. C. ved Brandanordningen ommælte 49, foruden de senere anbragte 7, Kanalpomper, og de endvidere i samme Liste opregnede 16 Stkr. Springvandspomper, hvilke, efter de indkomne og Hs. Majestæt forelagte Beretninger, trænge til øjeblikkelig Reparation, skulle istandsættes;

4) de

4) de i Brandanordningen, §. 40, befalede Redskaber, hvoraf enderl skal mangle, bør strax completerres;

5) da det er befundet, at der i Sølgaden mangler Vand til overordentlig Brug, saa har Commissionen at tage i Overveielse, hvorledes Vand derti kunde ledes fra den i Rosenborg Hauge varende Vandgrav igjennem Trærender eller Aquaduct til en Kiste i bemældte Gade, hvori 2 til 3 Slagpomper kunde nedfattes, og naar der, efter ført Brevverling med Bedkommende, intet haves mod Anlægget at erindre, haver Commissionen at foranstalte Samme udført.

b. Det mindre nødvendige, men som dog, saasnart Ovenstaaende er udført, og Midler dertil haves, bør istandsættes, er:

1) de i Brandanordningen, §. 43, befalede 36 større og 144 mindre Haardækkener;

2) Bogne til Haardækkeners Fremførelse, hvilke skulle være 3 i Tallet;

3) da det er H. M. Majestæt foredraget, at der, naar Ildsvaade indtræffer, let kan blive Mangel paa Vand paa Strækningen ved Nørre- og Vester-Bold, saa har Commissionen at tage i Overveielse, hvorledes en Vandledning kunde anlægges fra Stadsgravene, for dermed at forsyne de sammesteds indrettede Slagpomper med Vand;

4) de befalede Compagnie-Sprøiter, hvilke ifølge Brand-

Brandanordningen, §. 42, skulle gaae over til Brandvæsenet, bør sættes i brugbar Stand;

5) endeligt skulle de 14 Cabinets Sprøiter, som ved Brandanordningen, §. 38, ere befalede, af nye anskaffes.

Indtil alt, i Overeensstemmelse med denne Hs. Majestæts allerhøieste Befaling og Brandanordningens Bud, er blevet istandsat, har Commissionen hver 3die Maaned at gjøre Indberetning til Cancelliet om det, som af Samme i den Tid er blevet foranstaltet, og, naar saadant er udført, har den ved hvert Aars Udgang at indkomme med en fuldstændig Indberetning om Brandvæsenets Tilstand i det tilendebragte Aar, hvad der ved Samme er foranstaltet udført, eller maatte staae tilbage. Hvad de befalede Karrer med Læggelser angaaer, da vil Hs. Majestæt overdrage til en Officeer af Artilleriet at foranstalte, at saa mange af de nuhavende Karrer med Læggelser, som, ifølge den optagne Besigtelses Forretning, ere i den Stand, at de med Reparation endnu fremdeles kunne bruges, forandres i Overeensstemmelse med den af Artilleriets Constructions-Commission gjorte Tegning, og den under Sammes Opsigt forfærdigede Prøvekarre; men de, som allerede ere istandsatte, skulle afbenyttes i den Stand, hvori de ere; og vil Hs. Majestæt, at Commissionen, ved Brugen af begge Slags, skal nøie bemærke, hvorvidt de Forbedringer, der ere gjorte, staae i rigtigt Forhold til de større Omkostninger, som med de

res Reparation og Frembringelse ere forbundne, samt desangaaende indkomme med dens allerundantigste Beretning. I øvrigt vil Hs. Majestæt nærmere afgive sin allerhøieste Resolution om, paa hvilke Steder de befalede Depothuse skulle opføres, og hvor Bevaringssteder for Karrerne skulle indrettes."

Lovgivninger.

Under 8 d. M. er, igjennem det tyffe Cancellie, udstedet et Patent, for Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen, Herstabet Pinneberg, Grevskaftet Rantzau og Staden Altona, angaaende Døvstummes Underviisning og Forsørgelse, af Indhold, at Hs. Majestæt, formeðst den gode Fremgang af det af Allerhøiestsamme i Kiel oprettede Døvstumme-Institut, har fundet for godt, ved flere Benaadninger, at give denne Anstalt en mere udvidet Virkefæds, og i Særdeleshed besluttet, at sørge for uformuende Døvstummes Optagelse og Rettelsen af deres Anbringelse, naar de detsfra udgaar. Hs. Majestæt befaler derfor, som følger.

1. Alle Døvstumme, i fornævnte Lande, under 15 Aar, skulle bringes til Døvstumme-Institutet i Kiel, og der, paa Landets Bekostning, underholdes og undervises.

2. Detsfra undtages alle Vanvittige og Epileptiske; ogsaa maa ingen, som er beladet med noget smittende

tende Onde, optages, førend han fuldkomment er helbreddet.

3. Samtlige Øvrigheder skulle derfor, inden 6 Maanedes, for Institutets Direction anmelde Antallet af de i deres Districter værende trængende Døvsomme under 15 Aar, med Angivelse af disses Alder, for at der, i Henseende til deres Modtagelse, kan træffes de fornødne Anstalter.

4. For Fremtiden skulle, paa Øvrighedens Foranstaltning, de trængende Døvsomme, strax efter at de have fyldt deres syvende Aar, bringes i Institutet.

5. Alle trængende Døvsomme forsynes, ved deres Afsendelse til Institutet, paa Communens Bekostning, med de fornødne Klæder.

6. For uformuende Døvsommers Anbringelse, efter deres Afstedigelse fra Institutet, skal Directionen, saa meget muligt er, bære Omsorg.

7. Til den Ende maa den tilstaae de Døvsommers Husbønder, i de to første Aar, en Godtgjørelse af 24 Rdlr. om Aaret.

8. Denne Udgifts Beløb foreskydes, ligesom de trængende Døvsommers Underholdningspenge, (§. 1.), af Hs. Majestæts Kasse, og repareres siden, ligesom andre almindelige Paalæg, paa Landet.

9. Enhver Haandværksmester maa lade Døvsomme, som Læredrenge eller Svende, saamange som han

Han vil, uden Betaling ind, og udskrive, og tage og beholde i Arbeid.

10. Døvstumme Haandværksvende ere hverken forpligtede til at vandre eller at vejle Mestere.

11. Det staaer enhver Haandværksmand paa Landet, som har Concession, frit for, at antage Døvstumme til Hjælpere, om han ogsaa ellers ikke maa have nogen Hjælper.

12. En Døvstum, der med Attester beviser, at han forstaaer et Haandværk, kan vente Concession, uden Betaling, til som Friemester at nedsætte sig i en Bye eller Flekke, eller, efter Omstændighederne, at drive sit Haandværk paa Landet med en Hjælper.

Under 8 d. M. er, igjennem det danske Cancellie, udfærdiget et Reskript til Stiftamtmanden og Biskoppen over Viborg Stift, af følgende Indhold. Eftersom Inspectionen for Viborg Tugt- og Manufactur-Huus udi en til Cancelliet indgiven Ansøgning har anholdt om, at bemældte Stiftelse maatte erholde en Forhøielse i sine faste Indkomster af 10 til 1200 Rdlr. aarligen, saa længe den skal vedblive at være Tugthuus for hele Nørre Jylland, og at denne nye Indretning maatte tage sin Begyndelse den 1ste Januar 1806, da det ellers er at befrygte, at Stiftelsen, i modsat Fald, paa Grund af Dyrdheden af alle dens Nødvendigheder og dens aarlige

Un

Underballance, vil gaae til Grunde, og bemældte Inspection derhos har indstillet, hvorvidt Intraderne kunde forhøies efter Reskriptet af 7 Febr. 1766, som bestemmer 2 Mk. for en komplet Sædegaard, 10 Sk. af en Præstegaard og $\frac{1}{2}$ Sk. af en Tønde Hartkorn, der i alt udgjør 909 Rdlr. aarligen foruden 300 Rdlr., som aarligen repareres paa alle Jyllands Kjøbstæder; saa vil Hs. Majestæt i Anledning heraf, samt i Betragtning af de af Cancelliet i øvrigt foredragne Omstændigheder, have anordnet og befaleet, at der, foruden det, som aarligen, ifølge ovennævnte Reskript af 7 Febr. 1766, svares af de komplette Sædegaarde, Præstegaardene, Hartkornet og Kjøbstæderne udi Nørre Jylland, end videre fra 1ste Januar næstkommende af skal udredes aarligen af hver komplet Sædegaard sammenteds 2 Mk., hver Præstegaard 10 Sk., hver Tønde Hartkorn $\frac{1}{2}$ Sk. og af Kjøbstæderne 300 Rdlr. til Tugt- og Manufactur-Huset udi Viborg, samt at denne Afgift, der skal erlægges paa samme Maade, som i oftmældte Reskript af 7 Febr. 1766 er fastsat, skal vedblive, indtil de nye Forbedrings-Huse i Nørre Jylland ere indrettede.

(Fortsættelse af Forordningen om Skovenes Udskiftning, Vedligeholdelse og Fredning i Kongeriget Danmark.)

§. 16. Fra den her befalede Vedligeholdelse og Fredning maae alene undtages:

1) den

- 1) den Skov, som Eieren efter de foregaaende Bestemmelser og i de foran nævnte Tilfælde kan være berettiget eller og har erholdt Tilladelse eller til Fælleds skabs Ophævelse paadraget sig Forpligtelse til at borthugge;
- 2) den Skov, som af Eieren er indtagen til Dyrehauge, og
- 3) Skovhauger og smaae adspredte Skovstykker, der ere saa ubetydelige, at de ei kunne ansees værd at indfredede, hvilke, saavelsom den til Dyrehauge indtagne Skov, det dog, i Følge foregaaende §. 20, er forbudet at omhugge for Fode.

Saa maa det og være tilladt, hvor Enge findes i indfredede Skove, paa disse Enge at slaae Høe og tæire Kreaturer; dog skal denne Tilladelse ei tjene Eieren til Undskyldning, i Fald Usfred i slige Skove skulde finde Sted.

§. 17. Det overlades vel til Skoveieren selv, paa hvilken Maade han vil gaae frem med ung Skovs Opelsning, enten ved at opelske ung Skov i hele Skoven, eller, i Tilfælde af, at han ved regulære Hugster vil benytte Skoven, ved alene at opelske ung Skov der, hvor Hugsten forstmæssigen foretages; men, bestemmer han sig til den sidste Maade, skal han, da denne Behandlingsmaade ikkun lidet er bleven brugt her i Riget, og Skoven uden den fornødne Forsigtighed ved Samme
 let

let kunde odelægges, istedet for at opelstes, samt da det Locale ikke allevegne tillader den, derom, inden Aaret 1806 Udgang, gjøre Indberetning til Amtmanden, som med sin Betænkning indsender denne Indberetning, der tillige bør indeholde Oplysning om Skovens Størrelse og Bessaenhet, til Rentekammeret; og, fulde da Rentekammeret, efter de derved erholdte Oplysninger eller efter de Undersøgelser, som det maatte ansee fornødent i den Anledning ved forstkyndige Mænd at foranstalte, finde den opgivne Plan til Skovs Opelstning ikke at være tilstrækkelig til Skovens forstmæssige Bedligholdelse, da skal Skoveieren være forpligtet til at rette sig efter de Forandringer, som bemældte Kammer i den Henseende finder at burde ske i Planen.

§. 18. Enhver Amtmand bør søge, saavidt muligt, at være underrettet om, hvorledes Skovene i hans Amt holdes i Fred, og hvorvidt de i Fred tagne Skove, saavidt deri ikke ved naturlig Besaaening frembringes ung Skov, af Ejerne besaaes eller beplantes saaledes, at Skovenes Bedligholdelse derved virkelligen opnaaes; og, saasnart han i saa Henseende erfarer nogen Uorden, skal han derom gjøre Indberetning til Rentekammeret, for at Samme kan føie den i Anledning deraf fornødne Foranstaltning; ligesom han og om Skovenes Behandling i det ham an betroede Amt skal for Ræsten, efter Rentekammerets nærmere Forfæst, meddele det aarlig

Es

Efterretning. Desuden skal Rentekammeret, saa ofte det anseer det nødvendigt, lade Skovene her i Riget besee ved forstkyndige Mænd, som skulle gjøre Indberetning til Samme om Fredningens og Opvekslingens Tilstand, og iøvrigt være pligtige til om Maaden, hvorledes Skove bør behandles, naar ung Skov deri skal opveksles, at underrette de Skoveiere, som derom maatte være uvidende.

(Slutningen følger.)

Blandede Efterretninger.

Fredagen den 15 d. M. forelæste Hr. Justitsraad Schou, i det kongelige Videnskabernes Selskab, den første Deel af en Afhandling, hvorudi alle græske Myther blive bragte i et System, der er grundet paa Grækerne allerældste Historie og Mythernes forskjellige Behandling af deres Digtene. I samme Møde bleve valgte til Selskabets udenlandske Medlemmer: Senateuren Hr. Chaptal, Medlem af National-Institutet i Paris, og Hr. Cuvier, Secretair ved samme Institut.

I Anledning af en indkommen Forespørgsel fra Kjøbenhavns Magistrat, om den Pligt at tage Borgerkab, som ved Forordningen af 30 August sidstleden er paalagt Enhver, som i Fremtiden vil drive Bryggerie, ogsaa paaligger dem af Bryggerlaugets Interessenter og

Tri-

Fribryggerne, som have erklæret, at de ville vedblive deres Bryggerie under den befalede nye Indretning, har det danske Cancellie, under 22 Octbr. sidstleden, tilskrevet bemældte Magistrat, at den, som har taget Borgerkab som Brygger, bør meddeles et nyt Borgerbrev, men uden nogen Udgift for ham. Under samme Datum har Cancelliet tilkjendegivet Magistraten, at der intet kan være imod, at en Mand driver Bryggerie i 2de Gaarde, men han maa da svare dobbelt Næring, og for hver have Concession og det ved Forordningen af 30 August sidstleden befalede Korn-Forraad.

Da de, i Følge Reskriptet af 10 Juli d. A., fra Kongsberg Sølvværk med 1 til 2 Aars Løn Afseend tagende Arbeidere, som søge anden Næringsvei, ikke kunne erholde den dem tilkommende Understøttelse udbetalt, med mindre de til Overbergamtet paa Kongsberg afgive Attest om, at de ere engagerede paa eet eller andet Sted i Tjeneste eller Lære, og siden Bevis for, at de ere ankomne til det Sted, hvor de have engageret sig, og der ere i virkelig Tjeneste og Næringsvei; saa har det danske Cancellie under 19 d. M. tilskrevet samtlige Oversørigheder i begge Riger at tilkjendegive de Dem subordinerede Embedsmænd, at de uvægerligen, og uden Betaling, have at afgive deslige Attester, som af Sølvværkets aflagte Arbeidere eller dem, der have antaget disse

disse i Tjeneste eller Lære, forlanges til Beviis om for-
anførte Data.

Ved det kongelige Landhuusholdnings-Selskabs ord-
entlige Møde den 13 d. M. blev følgende foretaget.

Forslag fra Selskabets Lov-Commission til Ved-
tægt, at Selskabets extraordinaire Belønninger og Ag-
telsses-Tegn ikke bør tilkjendes Saadanne, som, til allerede
afgivne practiske Fliids-Prøver, enten have havt offent-
ligt Laan og Understøttelse, eller, som Embedsmænd
i Staten, have været forbundne at tilveiebringe disse.
Dette Forslag blev af Selskabet antaget som Vedtægt.

Fra det kongelige Admiralitets-Collegium blev
meddeelt Rapport fra Over-Skibschirurg Levrentz an-
gaaende Forsøg med Beenpulver, medgivet Fregatten
Gylla paa Togtet til Vestindien, samt Hr. Over-Chi-
rurgus Falkenthals Betænkning desangaaende.

Resultatet af nogle Forsøg med at blande Kartofler
i Brød af Justitsraad Schlegel og Hr. Bager Heiren be-
kjendtgjordes. Fremdeles besluttede Selskabet, at Extract
af dets Forhandlinger i Moderne skulde tilstilles Collegial-
tidendens Udgivere.

Beforbringere og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 15 Novem-
ber ere følgende udnævnte til Feldtprester ved Armeen i
Holsteen: Skibspræst P. J. Junge, Hjelpepræst B.

Pontoppidan, Personel-Kapellan N. Leerbeck, Missionair H. Schou, og Candidaterne E. L. Jansen og H. E. Wolff. Den 22de er Sognepræst for Schyum og Hordum Menigheder i Aalborg Stift, E. Høyer, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget, og Sognepræst for Hjortdals Menighed, N. Fog, udnævnt igjen til Sognepræst for Schyum og Hordum; Sognepræst for Sunds Menighed i Ribe Stift, M. E. Voiesen, confirmeret til Sognepræst for Timmerballe Menighed paa Langeland.

Under det tydske Cancellie: Den 15 November er Rector ved Skolen i Segeberg, Doctor Philosophiæ E. D. Dose, udnævnt til Pastor i Bünstorf under Hütten Amt; Underrets-Advocat J. J. Eitzen i Skehoe til Regjerings-, Over- og Landrets-Advocat i Hertugdømmene. Den 19de er Cand. Juris M. G. E. Drøhse meddeelt Bestalling som Underrets-Advocat i Hertugdømmene.

Under Generalitetet: Den 8 November er Fændrik af det bergenshusiske Infanterie Regiment, G. M. v. Rumohr, befuldmægtiget til virkelig Second-Lieutenant ved det nordensjeldske Infanterie-Regiment; virkelig Kadet ved det norske Landkadet-Korps, N. E. v. Weichmann, befuldmægtiget til Kornet ved det oplandske Dragon-Regiment; virkelig Kadet ved Korpsen, G. v. Munthe, og Volontair-Kadet L. v. Scheitlie i Naade afskedigede; H. J. v. Bruun og D. E. v. Steenersen ud-

nævnte, den første til virkelig Kadet og den sidste til Volontair-Kadet, begge ved bemældte norske Landkadet-Korps. Den 15de, Overbrandmester ved Kjøbenhavns Brandkorps, H. Møller, beskikket til Second-Lieutenant i Korpsen.

Under Admiralitetet: Den 16 November er L. E. Sallé efter Ansøgning udslettet af Kadet-Rullen hvori han var antegnet som Indfreven. Den 19de ere Indfrevne F. D. Timme og E. H. Pohlmann ligeledes udslettede af bemældte Rulle.

Under General-Toldkammeret: Den 1ste November ere Sergeanterne G. v. Einem og G. T. v. Virgin ansatte til Second-Lieutenanter a la suite ved det vestindiske Infanterie.

Under Oekonomie- og Commerce-Collegiet: Den 25 Octbr. er Handels-Commissair Valentinsen, efter Ansøgning, i Naade entlediget fra det ham betroede Embede som Handels-Commissair i Ostende.

Ved den almindelige Enkekasse er Copiisten i Kasserer Contoiret, J. Almind, beskikket til Guldmagtig i samme Contoir.

Under Repræsentationen for det almindelige Brandassurance-Compagnie paa Vare og Effec-ter: Den 24de October er Regimentsquarttermesteren ved norske Livregiment, M. E. Møller, valgt til Secre-tair ved Compagniet i afsøde Over-Krigscommissair Wolquarth's Sted.